

Pakketzegels: een tussenstand

Ons vorige artikel over pakketzegels (Novioposta 1997-1) heeft de nodige reacties opgeroepen. Binnen onze vereniging blijken er verschillende verzamelaars te zijn van deze 'postale plakker'. Daarom dit aanvullingsartikel, met een aantal nieuwe gegevens en een poging om de pakketzegels opnieuw op een rijtje te zetten.

Als u pakketzegels tegenkomt, gooi ze dan niet weg, maar bewaar ze voor de verzamelaars onder uw medeleden, of begin zelf een collectie. Er valt nog heel wat uit te zoeken.

Naast de zegels is er ander materiaal te verzamelen, dat ook interessant is. Zo is er bijvoorbeeld een kaart uitgegeven door PTT-Post die reclame maakt voor de Valentijns pakketzegel (afb. 1).

Afbeelding 1: deel achterzijde van de Freecard ter promotie van de Valentijnszegel uit 1998

Brunazegel ook in boekjes

Van een zeer gespecialiseerde verzamelaar uit Eindhoven - hij heeft vrijwel alle varianten postfris in zijn collectie - ontvingen we het bewijs dat de kortingzegel uit december 1995 ook in boekjes is uitgebracht. Daarmee kunnen we een nieuwe pakketzegel aan de lijst toevoegen, want zoals bekend verschillen loketzegels en boekjeszegels in serienummer.

Hoogteverschil bij barcodes

Dezelfde verzamelaar wees ons op een fenomeen dat we met wat meer oplettendheid zelf ook hadden kunnen ontdekken: bij de standaardserie van 1995 zijn twee verschillende barcodes (streepjescodes) gebruikt. De eerste pakketzegels uit die serie hebben een barcode met een hoogte van 20 millimeter, bij latere oplagen is die hoogte 25 mm geworden. Aangezien het formaat van de zegel niet gewijzigd is, is de afbeelding bij de hogere barcode wat kleiner. Dit verschil is met het blote oog goed te zien. Voor zover we nu weten zijn alle latere pakketzegels slechts met één soort barcode uitgebracht, meestal 25 mm hoog.

Afbeelding 2: lage(links) en hoge(rechts) barcode bij de 5-kilo-zegel uit 1995

Vroeg gebruik en laat gebruik

De pakketzegel die u hier ziet, is afkomstig van een pakket dat in maart van dit jaar verstuurd werd van Hoorn naar Weert.

Dit type pakketzegel werd uitgegeven in januari 1995 en is bedoeld voor pakketten met een gewicht van 5 tot 10 kilogram. Tot zover niets aan de hand. Vreemd is wel, dat er een pakketzegel van dit type gebruikt is, want er zijn al ruim twee jaar nieuwe pakketzegels beschikbaar. Blijkbaar had men in Hoorn nog oude zegels in voorraad en moeten die eerst opgebruikt worden.

De ontvanger van het pakket was blij met deze frankering, want mooi gebruikte pakketzegels van de hogere gewichtsklassen vind je niet elke dag, en deze zegel had hij nog niet in zijn verzameling. Maar juist doordat de zegel zo mooi gestempeld is, viel

hem nog iets anders op: op deze laat gebruikt pakketzegel van het type-1995 zien we een veel te vroeg gebruikt dagtekenstempel met de datum 15 december 1999!

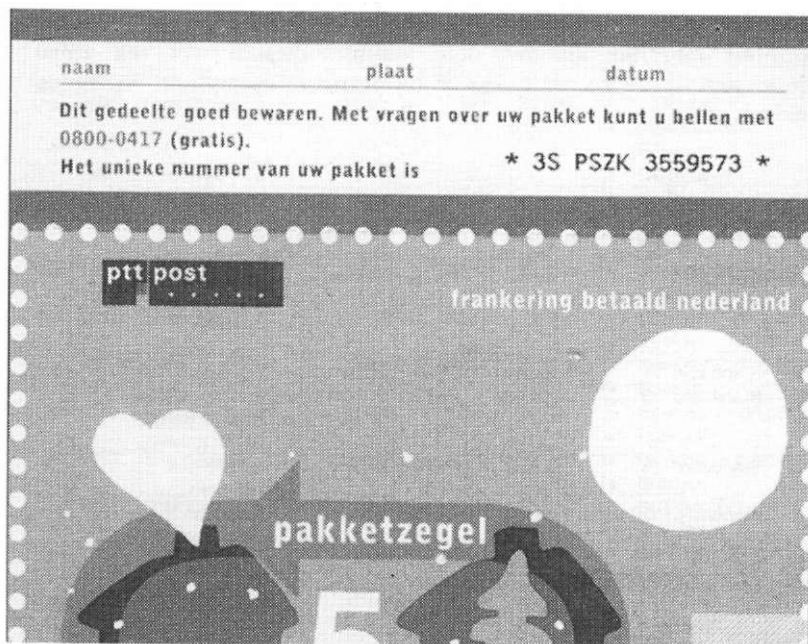

Afbeelding 3: laat gebruikte 10-kilo-zegel uit 1995

'Plaat'-fout

Het drukken van postwaarden blijft mensenwerk, en daarom is het niet vreemd dat er tijdens het drukproces wel eens wat mis gaat. Door de strenge controle bij drukkerij Enschedé komen de meeste foutdrukken in de papierversnipperaars terecht, maar een enkele keer geraken zegels of andere postwaarden met kleine foutjes toch in handen van het publiek.

Postzegels met plaatfouten (fouten die veroorzaakt worden door een beschadigde drukvorm) vormen een populair verzamelgebied. Ze zijn vooral zo geliefd door hun relatieve zeldzaamheid: tegenover één exemplaar van een postzegel met een bepaalde afwijking staan duizenden exemplaren van diezelfde zegel zonder die afwijking.

Afbeelding4: 'plaat'-fout op de decemberzegel uit 1998

Sinds kort kennen we naast postzegels met plaatfouten ook pakketzegels met plaatfouten. Kijkt u maar een naar deze kortingzegel uit december 1998. Op het afzendergedeelte is de laatste letter van het woord 'plaats' weggefallen. Letterlijk een 'plaat'-fout dus! Zeldzaam is deze zegel echter niet, want alle exemplaren die wij gezien hebben, zowel losse zegels als exemplaren uit boekjes, vertonen dezelfde afwijking.

Alle pakketzegels opnieuw op een rijtje

Bij onderscheiden van de verschillende typen pakketzegels is het de vraag hoe ver je daarin wilt gaan. Uiteindelijk zijn alle exemplaren uniek, vanwege het unieke zegelnummer, maar wij willen ons beperken tot duidelijk zichtbare verschillen op losse exemplaren.

We onderscheiden:

- loketzegels en boekjeszegels, vanwege de verschillende serienummers
- lage en hoge barcode, respectievelijk 20 en 25 mm hoog
- tekstverschillen op de keerzijde van de beschermfolie

Tekstverschillen zijn uiteraard bij gebruikte pakketzegels niet meer te zien.

Een voorbeeld: van de standaardzegel voor de klasse t/m 1 kilogram uit januari 1995 bestaan de loketzegel en de boekjeszegel, allebei komen deze voor met lage en met

hoge barcode. Dat zijn vier varianten die je kunt onderscheiden bij gebruikte exemplaren. Maar aangezien elk van deze varianten bestaat met een aantal verschillende teksten op de keerzijde, kun je bij postfrisse exemplaren wel negen varianten vinden!

J. Spijkerman

Datum	Soort	Gewichts- klasse	Loket of Boekje	Serie	Hoogte Barcode	Tekst Keerzijde
Jan. 1995	Standaard	1	Loket	PSZA	20 mm	• Beekse Bergen • Disney Home Video • Fontana • Gran Dorado
Jan. 1995	Standaard	1	Loket	PSZA	25 mm	• Tarieven
Jan. 1995	Standaard	5	Loket	PSZB	20 mm	• American Hotel • Beekse Bergen • Gran Dorado
Jan. 1995	Standaard	5	Loket	PSZB	25 mm	• Hotelbon • Tarieven
Jan. 1995	Standaard	10	Loket	PSZC	20 mm	• American Hotel • Gran Dorado
Jan. 1995	Standaard	10	Loket	PSZC	25 mm	• Hotelbon
Jan. 1995	Standaard	25	Loket	PSZD	20 mm	• American Hotel • Artis • Gran Dorado • Tropicana
Jan. 1995	Standaard	25	Loket	PSZD	25 mm	• Tarieven
Jan. 1995	Standaard	1	Boekje	PSZE	20 mm	• Fontana • Gran Dorado • Pakketservice
Jan. 1995	Standaard	1	Boekje	PSZE	25 mm	• De verpakkingen van PTT Post
Jan. 1995	Standaard	5	Boekje	PSZF	20 mm	• Fontana • Gran Dorado • Pakketservice
Jan. 1995	Standaard	5	Boekje	PSZF	25 mm	• De verpakkingen van PTT Post
Jan. 1995	Standaard	10	Boekje	PSZG	20 mm	• Fontana • Gran Dorado • Pakketservice
Jan. 1995	Standaard	10	Boekje	PSZG	25 mm	• De verpakkingen van PTT Post
Jan. 1995	Standaard	25	Boekje	PSZH	20 mm	• Artis • Autotron • Beekse Bergen • Safaripark
Jan. 1995	Standaard	25	Boekje	PSZH	25 mm	• De verpakkingen van PTT Post

Datum	Soort	Gewichts- klasse	Loket of Boekje	Serie	Hoogte Barcode	Tekst Keerzijde
Dec. 1995	Dick Bruna	5(1)	Loket	PSZJ	20 mm	• La Place
Dec. 1995	Dick Bruna	5(1)	Boekje	PSZK	20 mm	• La Place • Pakketservice • Euromast
Dec. 1996	Beer Bob	5(1)	Loket	PSZJ		• De Bijenkorf
Dec. 1996	Beer Bob	5(1)	Boekje	PSZK		• De Bijenkorf
Jan. 1997	Standaard	1	Loket	PSZA	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	5	Loket	PSZB	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	10	Loket	PSZC	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	20	Loket	PSZL	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	30	Loket	PSZM	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	1	Boekje	PSZE	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	5	Boekje	PSZF	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	10	Boekje	PSZG	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	20	Boekje	PSZ?	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Jan. 1997	Standaard	30	Boekje	PSZ?	25 mm	• Boekjes (+ prijzen) • Boekjes
Feb. 1997	Valentijn	5(1)	Loket	PSZV	20 mm	• Nooit meer in een lastig pakket • Voor al uw cadeaus de juiste doos
Feb. 1997	Valentijn	5(1)	Boekje	PSZ?	?	• ?
Dec. 1997	M. Bastin	5(1)	Loket	PSZJ	25 mm	• Bruna
Dec. 1997	M. Bastin	5(1)	Boekje	PSZK	25 mm	• ?
Feb. 1998	Valentijn	5(1)	Loket	PSZV	20 mm	• Voor al uw cadeaus de juiste doos
Feb. 1998	Valentijn	5(1)	Boekje	PSZ?	?	• ?
Dec. 1998	Kerstboom	5(1)	Loket	PSZJ	25 mm	• Opblaasbare kerstboom
Dec. 1998	Kerstboom	5(1)	Boekje	PSZK	25 mm	• Opblaasbare kerstboom

Tabel met aanvullingen van de uitgegeven pakketzegels sinds januari 1995